

Ved denne metode bliver man en upartisk iagttager, hvis udsagn bør stå til troende ved enhver politiprotokol.

Er man derimod på sin rejse ikke i nødvendigt ærinde, så lader man stå til; får nu og da noget at se, som andre ikke ser; overser det vigtigste; får et tilfældigt indtryk, der kun har betydning for en selv.

En sådan sorgløs løsgænger har da i almindelighed ikke stort at meddele andre og gør han det, løber han let fare for at svække de gode tanker, som gode mennesker kunne have om hans moralitet og sædelighed.

Hvis et menneske havde rejst i længere tid i udlandet, men aldrig været *auf der eisenbahn* skulle han da ikke være udstødt af ethvert bedre selskab! Hvad om et menneske havde været i London og aldrig kørt i tunnel!

Hvad om et menneske kom til Rom, forelskede sig i et lille parti af byen, der var ham et uudtømmeligt stof til glæde, forlod Rom uden at have set en eneste mærkværdighed, en eneste seværdighed!

Berlin har tre teatre. Hvad der i operaen præsteres for opera og ballet, skal være *grossartig*, hvad der i skuespilhuset præsteres, skal være belærende, ikke blot til lyst.

Jeg ved det ikke.

Derimod ved jeg, at der i Berlin er et teater, som hedder Königstädtischen Teatret.

Dette teater besøger de officielle rejsende sjældnere, skønt dog lidt oftere end, hvad der også har sin betydning, de gemytlige forlystelsessteder, der ligge mere afsides, og hvor en dansker kan få lejlighed til at opfriske mindet om værtshusholderen Lars Mathiesen, på Allégade på Frederiksberg, og konditor Kehlet.

Da jeg kom til Stralsund og læste i avisen, at *Der Talisman* skulle opføres på det teater, blev jeg straks vel til mode. Erindringen om det vågnede i min sjæl, og den første gang, jeg var der, var det, som fremkaldte dette første

Königliches Opernhaus på Unten den Linden i Berlin, som Kierkegaard besøgte under hans ophold i Berlin.

Königliches Schauspielhaus på Gendarmenmarkt i Berlin, som Kierkegaard formentlig har besøgt.

*Königstädtisches Theater i Berlin, hvor Kierkegaard så farcen *Der Talisman* med skuespilleren Friedrich Beckmann i hovedrollen op til flere gange.*

indtryk, kun en erindring i min sjæl, der viste langt tilbage i tiden.

Der er vel intet ungt menneske med nogen fantasi, uden at han engang har følt sig fængslet af teatrets trylleri, og ønsket selv at være revet med ind i dets kunstige virkelighed, for, som en dobbeltgænger, at se og høre sig selv, at adsplitte sig selv i sin almulige forskellighed fra sig selv og dog således, at enhver forskellighed igen er en selv.

Det er naturligvis i en meget ung alder, at en sådan lyst ytrer sig.

Kun fantasien er vågnet til sin drøm om personligheden, alt andet sover endnu trygt.

I en sådan fantasiens selvanskuelse er individet ikke en virkelig skikkelse, men en skygge eller rettere, den virkelige skikkelse er usynlig tilstede, og nøjes derfor ikke med at kaste en skygge, men individet har en mangfoldighed af